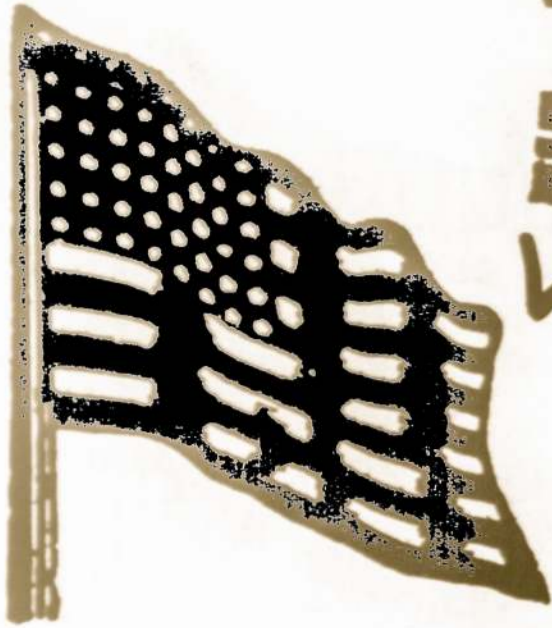

Midwest Inter. Library
5721 Cottage Grove Ave.
Chicago, Ill. 60637

SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN

NEWSPAPER

EINA NUO 1918 METŲ

SANDARA

Published by the
Lithuanian National League
of America

840 West 33rd Street
Chicago, Illinois, 60608

Telephones:
(312) 927 4789
(312) 543 8198

PRICE 50 CENTS

* VLIKO METAI *

MAY 28 - 1984

(Birželio 1 - Birželio 15, 1984)

NR. 11.

VIENINGA KOVA UŽ LIETUVOS LAISVĘ!

Dešimtojo Amerikos Lietuvių kongreso šūkis. Kongresas įvyks 1984 m. spalio 27-28 dd.
5001 West 79th St., Quality Inn Midway, Chicagoje, IL.

AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESO RENGIMO KOORDINACINIS KOMITETAS: iš kairės - dr. Vladas Šimaitis (vicepirms.), Daina Danilevičiūtė - Dumbrienė (pirms) ir inž. Grožvydas Lazauskas (sekr.).

Kongreso rengimo darbai paskirstyti įvairioms komisijoms. Finansų ir spaudos komisijos jau spaudoje buvo paskelbėtos.

Kongreso Banketo rengimo komisija yra tokios sudėties: Birutė Skorubskienė (pirms.), Faustina Mackevičienė, dr. Bronė Motušienė, dr. Česlova Bažinskienė, Angelė Katelienė ir Teodora Kuzienė.

Banketas įvyks spalio 27 d. toje pačioje viešbučio salėje.

Kongreso Transportacijos komisija: Juozas Bagdžius (pirms.), Antonina Repšienė, Vladas Bražionis, Jonas Matukas ir Steve Rudokas. Kongreso atstovams ir svečiams, atvykus į Chicago, suteiks informaciją ir pagalbą reikalingais susisiekimo reikalais.

RUOŠKIMĖS AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESUI

Šių metų spalio 27 ir 28 d.d. Amerikos Lietuvių Taryba kviečia X Amerikos Lietuvių Kongresą, Chicagoje, IL Quality Inn Midway, 5001 W 79th Str. Visos organizacijos ir jų nariai kviečiami Kongrese dalyvauti ir išrinkti atstovus į kongresą:

1. Dalyvauja visi Amerikos Lietuvių Tarybos Valdybos ir Tarybos nariai su balsavimo teise.
  2. Centrinės, bendrinės organizacijos siunčia po 6 atstovus.
  3. ALT skyriai bei organizacijos bendrieji komitetai atskirose vietovėse siunčia po šešis atstovus.
  4. Vietinės draugijos, klubai, kuopos bei jų skyriai siunčia po 1 atstavą nuo kiekvienų 10 narių.
  5. Laikraščių redakcijos ir lietuvių radijo programos siunčia po 3 atstovus.
- Amerikos Lietuvių Kongreso tikslas - pademonstruoti Amerikos lietuvių vieningumą kovoje už Lietuvos išlaisvinimą, pareikšti padėką už paramą arba pasisakyti dėl JAV vedamos politikos Lietuvos išlaisvinimo reikalui,

aptarti pasiruošimą specialiai akcijai, reikalaujančiai plačiosios visuomenės įsijungimo bei paramos. Kongresas išklauso ALT valdybos pranešimus ir teikia sugestijų ALT ateities darbams.

Kongrese kviečiami dalyvauti svečiai ir patriotiška lietuviška visuomenė. Kongreso šūkiu "Vieninga kova už Lietuvos laisvę" turim parodyti, kad mes dar su didesniu ryžtu vieningai kovosim!

Težino pavergėjas, teišgirsta valstybių vadovai, jog lietuvis, kur bebūtų, ves kietą, griežtą kovą su Lietuvos okupantu. Reikėtų įvairiose vietovėse sudaryti didesnes žmonių grupes ir atvykti kongresan, parodyti pasauliui, kad mums užteks valios, pasiryžimo ir aukos teisingai ir garbingai laisvės kovai.

Kongresas pareikalauja ne mažų finansinių išteklių. Kongreso komisija ruošia programinį leidinį ir kviečia patį kongresą ir leidinį paremti aukomis ir sveikinimais leidinyje. Sveikinimus prašome atsiųsti iki rugsėjo 20 dienos Amerikos Lietuvių Tarybai, 2606 West 63rd Street, Chicago, Illinois 60629.

Sveikinimų kaina - didelio formato puslapis - \$ 100,- pusė puslapio \$ 60,- ketvirtis pusl., \$ 40 ir mažesni sveikinimai - \$ 20.

***

LIETUVOS OKUPACIJOS STUDIJŲ UNIVERSITETE

Australijoje gyvenantis kun. Pranas Dauknyš Sv. Tomo universitete Romoje gavo daktaro laipsnį, parašęs disertaciją apie dabartinę priespaudą Lietuvoje. Disertacijos tema: "The Resistance of the Catholic Church in Lithuania Against Religious Persecution". (Katalikų Bažnyčios Lietuvoje priešinimasis religijos persekiojimui). Veikalas turi 183 pusl., parašytas su dideliu moksliniu kruopštumu, panaudojant pačius naujausius šaltinius, ypatingai pogrindyje leidžiamą "Lietuvos katalikų Bažnyčios kroniką".

Autorius visų pirma duoda suglaustas žinias apie Lietuvą, apie jos senovę, krikštą, Mindaugo karaliavimą, galybės iškilimą Vytauto Didžiojo laikais, išryškina Lietuvos statuto reikšmę, nušviečia vysk. Valančiaus didelį darbą, spaudos draudimo sunkumus, Kražių skerdynes. Plačiau aptaria Lietuvos padėtį nepriklausomybės laikais, o tada apibūdina sovietinę invaziją, sunkumus Maskvos okupacijoje, skaudžius persekiojimus, lietuvių katalikų rodomą atsparą ir vedamą kovą dėl laisvės.

Veikalas praturtintas žemėlapiams, statistinėmis lentelėmis, net ir nuotraukomis, parodančiomis kruvinus persekio-

Prancūzijos dovana Amerikai - 151 pėdų aukščio LAISVĖS STATULA, kuriai 1986 metais sueis šimtas metų, kai ji pastatyta Ellis 27½ akry ploto saloje prie New Yorko, - šiuo metu uždaryta lankytojams dėl kapitalinio remonto. Atnaujinimo darbai bus baigti 1986 m., kada didingai bus švenčiama šimto metų sukaktis. Tam reikalui sudarytas 20 žmonių komitetas, kurio tikslas - sutelkti 230 milijonų dolerių iš privatinų šaltinių remonto, minėjimo ir mokslinio švietimo programų reikalams. Aukos siunčiamos: Statue of Liberty - Ellis Island Foundation, Inc. P.O.Box 1986, New York, N.Y.

***

Tikėkime, kad, vieningai kovojant už Nepriklausomos Lietuvos išlaisvinimą, greičiau priartinsime tą dieną, kada vėl bus atstatyta (Maskvos parėdymu nugriauta) mūsų LAISVĖS STATULA Kaune ir kt.

***

Chains unshackled at her feet, the STATUE OF LIBERTY holds aloft the torch that has lit the way for millions of immigrants to begin new lives. After almost 100 years the huge statue is now in need of major preservation work to prepare for her 1986 Centennial.

(Photo: National Park Service, Statue of Liberty National Monument).

*****

Jimus, Pabaigoje duodama plati bibliografija disertacijos temos ir apskritai Lietuvos klausimais.

Šis leidinys svarbus daugeliu atžvilgiu. Visų pirma labai gerai, kad mūsų studijozai savo moksliniams darbams pasirenka temas iš Lietuvos gyvenimo. Ne tik jie patys išgilina į Lietuvos reikalus, bet supažindina ir profesūrą, kuri jų disertaciją turi sekti ir vertinti. Toks veikalas pateks į universitetų ir kitas svarbesnes bibliotekas. Jis darys gilesnį įspūdį ir išseivijos mūsų jaunimui, turinčiam daugiau mokslinių nusiteikimų. Šis leidinys ir jų akyse bus mokslo studija, ne koks propagandos spaudinys. Lietuvių katalikų centras šį leidinį paskleidė tarp JAV vyskupų ir kitų įtakingų žmonių. Šią knygą galima gauti kreipiantis į Lithuanian American Catholic Services, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Tai ypač gera dovana mūsų studijuojančiam jaunimui ir kitataučiams.

J. Pr.

***

San Francisco, Calif. senas katalikų savaitraštis "The Monitor" po 126 metų sustojo ejęs, nes per dešimtį metų iš 50,000 skaitytojų liko tik 15,000.

***

Spaudos žiniomis, Sovietai ruošiasi netrukus pradėti didžiulius kariškus manevrus Čekoslovakijoje, Lenkijoje ir Rytų Vokietijoje, įjungiant ir Pabaltijo pakraštį. Manevruose dalyvaus tik Sovietų Rusijos daliniai.

***

1983 m. pasaulyje buvo pagaminta 44 milijonai naujų automobilių. Šiais metais skaičiuojama, kad bus pagaminta apie 47 milijonai.

***

Richfield vietoje, Utah valst., vykdomas \$400,000 archeologinis projektas - atkasimas 900 metų senumo pačio didžiausio iki šiol rasto Fremont Indėnų kaimelio - gyvenvietės.

***

Per paskutinį dešimtmetį kompiuterių kompanijų skaičius patrigubėjo - prieš dešimt metų buvo apie 500 kompanijų, o dabar jų esama virš 1,500. Daugiausia jų yra Kalifornijos valst.

***

Daugiau kaip pusė amerikiečių višumet perka tik JAV gamintas prekes, kiti dažniausiai į tai nekreipia dėmesio.

***

SLA

kelionėje

į

Karibų

jūrą:

inž.

A. Chaplikas,

Povilas

Daržis

(SLA prez.)

ir

Dr. V. Daržis

(SLA dr. kvot)

CHICAGOJ
IR A PYLINKĖSE

SVEIKINAM JAUNAS GINTARĖLES

Chicago Lietuvos Moterų klubo tradicinis Gintaro balius įvyks šeštadienį, birželio 30 d., 1984 m. Conrad Hilton viešbučio didžiojo salėj. Čia bus pristatytos visuomenei 5 jaunos lietuvių kilmės gintarėlės; Birutė Zita Balčiūnaitė, Kenosha, Wisc., Kristina Margot Binderytė, Cary, IL, Patricia Marija Giržadaitė, Palos Heights, IL, Elzbieta Anne Kotlar, La Grange Park, IL ir Susan Anne Schlatholt, Chicago, IL.

Jos visos yra pasižymėję akademiname gyvenime ir įsijungę į įvairias organizacijas, choras, klubus, sportą. Gintaro balius yra tikrai gražus ir išpūdingas vakaras, paliekąs neišdildomus prisiminimus jaunom debutantėms, jų tėveliams ir pažįstamiems. Gi, visas balius pelnas yra skiriamas stipendijoms aukštojo mokslo siekiančioms lietuvėms

studentėms. Gintaro balius komiteto pirm. yra Marilyn Harding.
* * *

SANDAROS
GEGUŽINĖ

Sekmadienį

LIEPOS 22
JULY

Lietuvos Vyčių salėje ir darže,
2455 West 47th Street, Chicagoje

Kviečiame visus su savo artimaisiais ir draugais atvykti į Sandaros gegužinę. Savo atsilankymu paremsite ne tik Sandaros laikraštį, bet ir lietuviybės reikalus.

Pradžiai 12 val.

NUOTRAUKOSE GINTARĖLĖS:

V i r š u j e - Susan Anne Schlatholt.

A p a č i o j e:

Kairėje pusėje (viršuje) Kristina Margot Binderytė, -Kairėje pusėje (apačioje) Patricia Marija Giržadaitė, -Dešinėje pusėje (viršuje) Birutė Zita Balčiūnaitė, Dešinėje pusėje (apačioje) Elzbieta Anne Kotlar. (Nuotraukos - The Golden Shutter Studio, Worth, IL.)

NYČIŲ TRADICINĖ GEGUŽINĖ

LIEPOS 4 - TAJĄ DIENĄ

Gegužės 23-čią važiuojame į Chicago Vyčių salę. Jau iš tolo matėme aplinkui kiemą sukastus stulpus ir sujungtus skersiniais. Kas ten būtų? Išlipę supratome, kad tverinama nauja tvora. Vieną naktį prauždamas vėjas ją išvertė, tad dabar bus nauja ir gražesnė.

Šalia tų stulpų vaikščiojo berniukai ir mergaitės. Tur būt laukia kol atvyks kiti. Žinojome, kad tą vakarą salėje bus tautinių šokių repeticija. Kai priėjome prie durų, išgirdome, kad viduje jau groja akordeonu. Ir didelis ratas jaunuolių besisuka. Viduryje bestovis Pranas Zapolis ir bedavinėjas nurodymus. Paaikškėjo, kad grupė padalyta į dvi dalis, nes nesutelpa viename rate. Pasidžiaugėm tokiais jaunais ir gražiais tautinių šokių grupės vyčiais. Jie yra jau pakėlę sparnus kristi į Clevelandą.

Palikome tas kelias dešimtis jaunų žmonių salėje ir ėjome į atskirą kambarį. Jame turėjome gegužinės rengimo posėdį. Tarėmės, skirstėmės pareigomis.

Gegužinė bus liepos 4-tą. Rengimui vadovauja Algirdas Brazis ir Irena Sankutė. Nutarėme nebeturėti didžiosios loterijos. Prie įėjimo bus dalinami laimėjimų bilietėliai, ir su jais bus galima ką nors laimėti. J. Paukštis prižadėjo naują "Timex" rankinį laikrodį, o Algirdas Brazis dėžę šampano. Ir kiti vyčiai ką nors gero dovanos tiems laimėjimams. Aleksandras Mockus parūpins žaidimų vaikams ir suaugusiems. Bus ir gėrimų, pradedant apelsinų sunka ir baigiant šampanu. Sabina Klatt su savo pagelbininkėmis skirstys maistą; dešras, kopūstus, kaldūnus, kugelį, visokias daržoves. Maistas bus gamintas namuose, lietuviškas. Bus ir kavos su pyragais bei pyragaičiais. Bus įteiktos dovanos tiems, kurie daugiausia prirašė naujų narių į Vyčių organizaciją. Dovanos jau yra pas Naujų Narių Verbavimo komiteto pirmininkę Eleonorą Kasputienę. Jos yra piniginės. Šokiams gros Ažuolas Stelmokas.

Pernai liepos 4-tos gegužinės metu buvo Dainų Šventė Chicagoje. Šiomet bus Tautinių Šokių šventė Clevelande, bet prieš liepos 4-tą sugrįš į Chicago visi. Sugrįš ir mūsų vyčiai, kurie ten šoks ir dainuos. Gegužinėje pasidalinsime buvusios šventės išpūdžiais.

Vyčių sodyba tą dieną bus pasipuošusi ir graži. Nauja tvora, takeliai nušluoti, prie salės aukštai iškelta vėliava. Švėsimės Amerikos nepriklausomybės minėjimą, džiaugsimės laisve, kartu prisiminsime nelaisvėje esančią Lietuvą.

E. Pakalniškienė

BALFO GEGUŽINĖ

BALF-o Apskritis ir skyrių tradicinė gegužinė įvyks š.m. rugpiūčio 19 d. Jaunimo Centre.

Rengėjai maloniai prašo visą lietuvišką visuomenę jau dabar pradėti aukoti dovanas (fantus) laimės šuliniui ir didžiajam dovanų paskirstymui.

Dovanas prašome įteikti skyrių valdybų nariams arba atnešti į BALF-o Centrą, 2558 W. Lithuanian Plaza Court, Chicago, IL.

Norint, kad dovanos būtų paimtos iš namų, prašome akambinti 776-7582. Rengėjai

A. MILŪNAS -SUNKVEŽIMIŲ SAUGUMO KOMISIJOS PIRMININKAS

Anatolijus Milūnas - J.A.V. kelių saugumui patariamą komiteto narys, praėjusį gruodžio mėnesį paskirtas "komercinių mašinų saugumo reikalams" komisijos pirmininku.

Š.m. gegužės 17-18 dienomis jis vadovavo viešiesiems apklausinėjimams, kurie vyko Transportacijos Departamente, Washington, D.C.

Parodymus davė Amerikos sunkvežimių sąjungos prezidentas, eilė įvairių sunkvežimių kompanijų ekzekutyvų, universitetų profesoriai, transportacijos departamento skyrių direktoriai ir eilė visuomenės atstovų.

Kaip praneša Transportacijos Departamentas, šie apklausinėjimai bus pristatyti Baltiesiems Rūmams, kaip vienas iš Transportacijos Departamento atsiekimų gegužės mėnesio darbuose.
* * *

× Jei skilandžių jums tik reik

— parašyk arba užėik! (Siunčiame ir į kitus miestus). **International Meat Market, 2913 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. Tel. 1-312-436-4337.** Skilandžiai, medžioklinės, palengvicos, rūkytos ir šviežios dešros, veršiena, avienna, kiauliena ir jautiena. Užsakant didesnę kiekį šviežios mėsos ar dešrų, duodama nuolaida. Sav. Izabelė ir Petras Burkauskai.

MR. ANTHONY'S BANQUET HALL

Savininkai - Petras ir Rita Dūdos, Sandaros skaitytojai ir rėmėjai

Ruošdami kuria nors progą pokylį ar vakarienę, prašau turėti galvoje MR. ANTHONY jaukias ir gražias sales, esančias

7348 W. Irving Park Road, Norridge, Ill. Tel. 453-2106, kur tikrai rasite malonų patarnavimą ir puikų, pagal jūsų pasirinkimą, maistą prienamomis kainomis.

Apdraudų Agentūra

Tel.: 778-2233

Bell Realty & Bace Ins. Agency

Juozas Bacevičius

VALANDOS

Kasdien 9 - 8 val. vakaro

Sekmadieniais uždaryta

6529 So. Kedzie Ave.

- Chicago, Ill. 60629

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE • INCOME TAX • NOTARY PUBLIC

2951 W. 63rd Street

Office — 436-7878

Res. 839 - 5568

CHICAGO, Illinois 60629

VLADAS SIMAITIS, J. D.

Registered Broker

ROBERT J. ZAPOLIS

Attorney at Law

3208 W. 95th Street, Evergreen Pk. IL
Phone. 423 - 8330

Member Sandara Lodge 77.
Kreiptis lietuviškai arba angliškai.

Didžiausias Kailių Pasirinkimas!
PAS VIENINTELĮ LIETUVI KAILININKĄ, CHICAGOJE
Istaigos: 263-5826
Namų: 677-8489
NORMANĄ BURŠTEINĄ
185 No. Wabash Avenue
second floor
Chicago, IL 60601

Bedford INN

COCKTAILS DRAFT BEER
5758 W. 65th St. (65th & MENARD)

RESTAURANT & LOUNGE
Food Service Hours Mon. to Thurs. 11-8 Fri & Sat to 10 p.m. Open Sat. at 4 p.m.
• Fresh Oysters & Clams • Sandwiches, Steak, Lobster • Fresh Seafood Specialties • Happy Hour 4 to 6 Mon. to Fri.
ORDERS TO GO AVAILABLE 582-3510

Sav. Denny Šimenas,
Sandaros 77 kp. narys.

BRIDGEPORT DELICATESSEN

3263 So. Halsted St., Chicagoje
Savininkas - Antanas Grigėnas

ŠVIEŽI, GERI PRODUKTAI IR NEBRANGŪS
Viskas pagal jūsų lietuvišką skonį.

ENGLISH section

EDITOR Antanas Adomenas 7151 South California Chicago, Illinois 60629

Proclamation 5209 of June 14, 1984

Baltic Freedom Day, 1984

By the President of the United States of America

A Proclamation

It has been over 40 years since invading Soviet armies, in collusion with the Nazi regime, overran the three independent Baltic Republics of Estonia, Latvia, Lithuania and forcibly incorporated them into Moscow's expanding empire.

Oppression and persecution continue to this day, but despite this long dark night of injustice, the brave men and women of Estonia, Latvia, and Lithuania have never abandoned the battle for their national independence and God-given rights.

Their peaceful demands for their rights command the admiration of everyone who loves and honors freedom. All the people of the United States of America share the just aspirations of the Baltic nations for national independence, and we uphold their right to determine their own national destiny free of foreign domination.

NOW, THEREFORE, I, RONALD REAGAN, President of the United States of America, do hereby proclaim June 14, 1984, as Baltic Freedom Day. I call upon the people of the United States to observe this day with appropriate remembrances and ceremonies and to reaffirm their commitment to the principles of liberty and freedom for all oppressed people.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand this fourteenth day of June, in the year of our Lord nineteen hundred and eighty-four, and of the Independence of the United States of America the two hundred and eighth.

Ronald Reagan

THE STORY OF THREE LITHUANIAN SEAMEN AND THEIR ESCAPE FROM SOVIET TYRANNY IN 1951

THAT ENDED GRISMANAUSKAS' CAREER AS AN AGRICULTURAL OFFICIAL. IT BEGAN HIS UNDERSTANDING OF THE SOVIET REGIME'S TRUE NATURE.

HE WAS HELD IN PRISON FOR SIX MONTHS. AFTERWARD, A MARKED MAN, HE DRIFTED TO KLAIPEDA, SEEKING A NEW LIFE.

ON THE DAYS THAT FOLLOWED THEIR MEETING, KUBLIKAS AND GRISMANAUSKAS LEARNED TO TRUST ONE ANOTHER.

WELL, YOU'VE HEARD MY STORY. NOT A VERY HAPPY ONE.

NO, BUT YOUR STORY... AND MINE... ARE FAR FROM OVER! SOME DAY...

...SOME DAY, I'LL HAVE MY OWN SHIP. I'LL SEE THAT YOU ARE MY BOSS. AND WE'LL GET OUR CHANCE!

LITHUANIAN AMERICAN COUNCIL

RESISTANCE TO OPRESSION IN LITHUANIA

A Lithuanian refugee in Australia, Rev. Pranas Daukys, wrote a dissertation, "The Resistance of the Catholic Church in Lithuania Against Religious Persecution".

The book gives concise historical survey of the Catholic Church in Lithuania, describes remarkable achievements of the country and of the Church in independent Lithuania, informs about the situation in Lithuania under Soviet occupation, gives the theological reflection on Lithuanian experience.

Mr. Maida Kari, Chairman of the Joint Baltic American National Committee (Washington, D.C.) has issued a call to all Baltic communities in the United States to hold appropriate ceremonies and commemorations on June 14 - a day which marks a dark period in the history of the Baltic peoples.

LITHUANIAN NATIONAL CEMETERY LIETUVIŲ TAUTINĖS KAPINĖS

8201 So. Kean Avenue Justice, IL 60458

KUN. DR. EUGENJAUS GERULIO INVOKACIJOS ŽODIS LIETUVIŲ TAUTINĖSE KAPINĖSE MIRUSIŲJŲ PRISIMINIMO IR PAGERBIMO DIENĄ, 1984 m. GEGUŽĖS 27 d.

Mūsų mylimas Dieve Tėve! Kiekvieną pavasarį Tavo parėdymu pabunda ir pasipuošia gamta; šaknys skverbiasi gilyn į žemę; šakos kyla aukšty; žiedai stiebiasi į saulę. Panašiai yra ir su žmogumi; mūsų kūnui lemta grįžti į žemę; bet mūsų siela, lyg tos šakos, kyla į viršų, aukšty; mūsų dvasia, lyg tie žiedai, siekia Tavęs...

LIETUVOS GEN. VICE KONSULĖS M. KRAUCHUNIENĖS ŽODIS LIETUVIŲ TAUTINĖSE KAPINĖSE 1984 m. GEGUŽĖS 27 d. MIRUSIŲJŲ ATMINIMO DIENĄ.

Yra senas žmonių pasakymas, jog mirštantis žmogus turėtų pasijusti laimingu, pamatęs savo artimuosius prie jo gailiai verkiančius, dejuojančius, nes tai parodo, kad jie tikrai jį myli. Ir šiandien, apsidairę aplinkui, matome tos meilės, pagarbos ir artimumo ženklus tiek gražių gėlių žieduose, tiek dailių paminklų įrašuose, tiek trispalvių vėliavėlių plevėsavime ant išpuoštų kapų. Kapų puošimo diena, oficialiai skirta žuvusiems J.A.V. kariams pagerbti, tapo šio krašto visų mirusiųjų pagerbimo - prisiminimo diena. Su pagarba ir padėka mes sustojame prie lietuvių karių amžinos poilsio vietos, juk jie yra atidavę didžiausią auką - savo gyvybę visų labui. Lankydami individualius kapus, mes atiduodame pagarbą ir parodomė meilę artimiesiems, pažistamiems, mūsų praeičiai. Jų idėjos, jų pramatomas šių kapinių reikalingumo čia susibūrusiems lietuviams, vardas "Lietuvių Tautinės Kapinės" byloja jų stambų palikimą, kartų paveldėtą lietuvišką dvasią, teikiančią mums tvirtumo bei praturtinančią mūsų savitą kultūrą. Siandien mes prisimename savo tėvų ir prosenelių kapus, esančius okupuotoje tėvynėje. Su rūpesčiu galvojame, ar kas juos apžiūri, aptvarko, ar kas gėlę pasodina? Tad bent savo mintyse padėkime simbolinę gėlę ant tų kapų ir ant nežinomų kapų Sibiro platumose. Lietuvių Tautinės Kapinės greit sulauks 75 metų jubiliejaus. Jos priėmė jau virš 10,000 tautos sūnų ir dukrų. Tai jų apdroji tėvynė. Tegū jie ilsisi ramybėje šioje žemėje.

IŠRINKIME LIETUVI! SANITARINĮ DISTRIKTĄ

JONĄ TALANDĮ

KAS SKAITO RAŠO - SANDARĄ IŠSIRAŠO

ATKARPA Sandaros prenumeratos pratęsimui

Siųsti šiuo adresu: SANDARA, 840 West 33 rd Street, Chicago, Ill, 60608

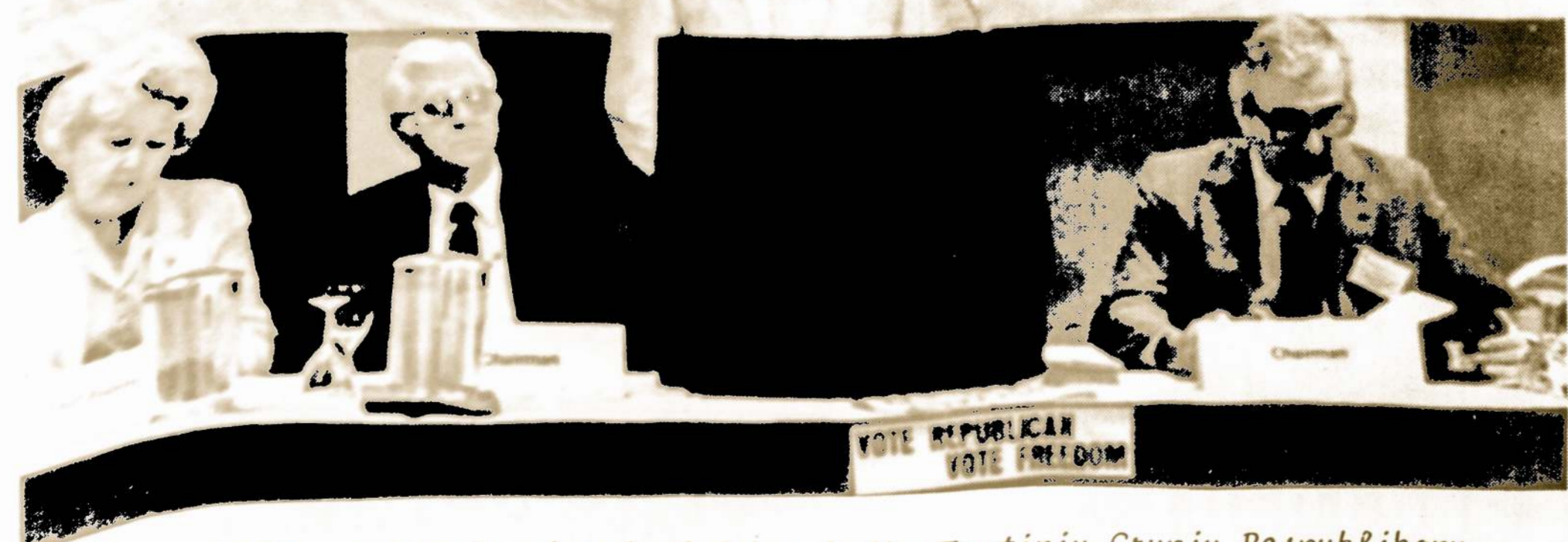
Siunčiu SANDAROS METINĘ PRENUMERATĄ..... 10 dol.

Siunčiu auką SANDAROS SPAUDOS FONDULI..... dol. Iš viso..... dol.

MANO PAVARDĖ.....

ADRESAS.....

National Republican Heritage Groups (Nationalities) Council

JONAS TALANDIS - antrasis vicepirmininkas kalba Tautinių Grupių Respublikonų Tarybos suvažiavime, Washington, D.C. Iš kairės: suvažiavimo pirmininkė Cecilia Bros, pulk. Julian Niemczyk, ir dešinėj - tautinių grupių respublikonų tarybos pirmininkas Michael Sotirhos. (Nuotrauka: Jono Urbono)

TEVYNĖS MYLĖTOJŲ
DRAUGIJOS KAMPELIS

Isteigta 1896

TEVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJOS ADRESAS:
840 West 33rd Street,
Chicago, Illinois, 60608.

KETURI DIDIEJI

laisvės šaukliai tikrieji

Brazinskai - Kudirka - Šakalys
Iš pragaro nasrų ištrūkę!
Šviesus pasauliui pavyzdys
Troškimų uostuos ūkia
Ir neša laisvės gandrą žemei,
Kur tautos priespaudoj aptemę,
O kraugeriai aptukę...

Praamžiau, laimink mūsų tautą -
Daugiau tokių didvyrių!
Su jais nauja gadyne aušta,
O vergija subyra.
Tai Laisvės Varpo skambiais dūžiais
Naujų laikų audra atūžia
Į pavergtą tėvynę!!!...

Alfonsas Giedraitis

PROTĖVIŲ DVASIA

Tarp giliais amžiais pridengti
Piliakalnių ir bočių seniausių kapynų...
Aš ieškau mano protėvių šventų
Dulėjančių kaulų - pilkųjų pelenų!

Kapuose kalba mūsų prosenių dvasia,
Apie didingą praeitį prabočių...
Ir aš klausau sava buitim visa,
Šių paslaptinių palikuoniams žodžių.

"Totoriai ir Maskvos išdidūs "kniaziai",
Lenkėsi prieš dviašmenį lietuvių kalaviją!
O anų dienų laisvos šalies rubežiai,-
Tėvynę juosė tarytum laisvės gija."

Jonas Gediminas Žaibas

Kaimynai-protėvių žinyčių aukurus išgriovė!
Palietęs dar jauti - karšti jų pelenai!
O buvo Lietuva galinga ir stipri valdovė,
Garsi Europoje - kol degė aukurai!

Jau kuoruose, ugnis prieš aušrą gėsta,
Milžinkapiai sumigę ramybėje šventoj.
Ar mes pajėgsime pakelti bočių našta,
Kad jų dvasia prabiltų Lietuvoj?!

Tik priešaušrio - "Aušros" gadyne sūnūs,
Tautai išdrįso atvert milžinkapius senus.
Ir jai parodyti užmigusius šalies galiūnus,
Jos karvedžius; - jo karo žygius ir sukilimus.

Anąsyk tėvynainiai buvo tvirto būdo,
Jie kėlėsi iš miego, išgirdę pranašų žodžius.
Kas griebė dalgį, kas muškietą - jie pabudo!
Tėvynę ginti ir vijo lauk iš Lietuvos rusus!

Vėliau jų pėdomis išėjo savanoriai ir kariai,
Juos pašaukė trimitai karo žygin!...
Kai rusai nuslopino laisvę - miškuos užsidegė laužai;
Vėl partizanai kovėsi ir krito!

O, Lietuva, graži tėvų šalie - plačiais rubežiais!
Tave vėl pasalūnai skaldo dalimis!!!
Didieji pranašai šiandien tegul likimą lemia; -
Be baimės, būti užmušties, bailių, akmenimis.

Išauš ir vėl palaimintas 16-jo Vasario rytas,
Ir Laisvės Statula sutraukys vergijos grandines!
Ir išdidžiai pančius po kojomis pamynus;-
Į Laisvę Lietuvą su trispalve išves!

O slėnyje, toli, regiu karalių miestą, VILNIŲ;
Su Aušros Vartais ir protėvių kapais.
Ir tautą giedančią Triumfo - Džiaugsmo Himnus,
Už globą; - Žemės ir Dangaus!!!

Maloniai kviečiame į

SEPTINTĄJĄ LAISVOJO PASAULIO
LIETUVIŲ

Tautinių
Šokių
Šventę

JAV ir Kanados Lietuvių bendruomenių rengiama VII-oji Lietuvių tautinių šokių šventė įvyks 1984 m. liepos 1 d., Clevelande. Šiai šventei naują šokių programą paruošė Lietuvių tautinių šokių institutas. Šventėje dalyvaus virš dviejų tūkstančių šokėjų. Mes neabejojame, kad ši šventė dar kartą parodys lietuvių išsivijus stiprybę, tautinę gyvybę, jaunatviškumą ir meilę lietuvių tautai bei jos kultūrai.

Tautiniai šokiai yra lietuviškumo išraiška mūsų ir svetimtaučių tarpe. Tautiniai šokiai yra jaunimo būdas bendrauti ir pasirodyti viešai. Tai yra svarbi ir reikalinga lietuviško auklėjimo priemonė.

20 DIEVO RANKA
ŽMONIŲ REIKALUOSE

Vienok jau praėjo devyniolika šimtmečių nuo to laiko kai Jezus įžengė į neprietelio žemę išlaisvinti mirties kalinius, bet vis dar didysis žmogaus priešas tebelaiko savo naguose nuodėmės prakaitą padermę. Nežiūrint to, kad Jezus buvo apskelbtas kaip Ramybės Kunigaikštis, nuo Jo laiko karas vis dar tebenkia žmonijos laimingam gyvenimui. Dabar ir vėl pasklido po visą pasaulį baisūs karo gandai, kurie kaip koks aštuonkojis spaudžia ir slogina tautas.

Jezus atėjo suteikti žmonėms gyvenimą, bet žmonės, už kuriuos Jis atidavė savo gyvybę, vis dar tebemiršta. Jezus skelbė ir pavyzdžiais parodė meilės kelią. Jis įrodinėjo kad tasai kelias yra naudingesnis negu saumylumo kelias. O vistiek iki šiol saumylumas yra priežastimi beveik visų žmonijos darbų. Taip darosi delto, kad devyniolikai šimtais metų praėjus po Kristaus mirties, pasaulis vis dar besivilioja nuodėmės purvyne ir saumylumo bei mirties vergijon. Delto milijonai žmonių nebežino ar yra verta ilgiau tebesimelsti: "Teateinie tavo Karalystė; tebūnie tavo valia, kaip danguje taip ir žemėje."

J. Gramontas

Adresas - 5421 So. Mozart St.,
Chicago, Illinois, 60632.

Kas domisi, prašome parašyti atvirlaiškį, gausite dovanų įvairių knygelių.

(Pr.)

Įvairios žinios

Trečdalis gasolino kainos eina pristatymui, pardavimo išlaidoms, įvairiems valstybiniam mokesčiams. Du trečdaliai gasolino kainos eina žaliavai ir jos gamybiniam paruošimui

Fort Collins, Colorado buvo įdomus įvykis. Iš laukų atbėgęs elnias (patinas) ramiai pėrėjo per miestelio centrą. Kai elnias įėjo į batų krautuvę, tada policija jį "suėmė" ir nugabenę paleido Poudre Canyon apylinkėje.

Dviratininkas entuziastas John Caster, 47 metų amžiaus, su 98 metų senumo didelių ratų dviračiu per 44 dienas nuvažiavo iš San Francisko į Bostoną. Jis šia kelione norėjo pakartoti Thomas Stevens prieš 100 metų atliktą panašią kelionę.

NASA parinko tris astronomus, kurie už dviejų-trijų metų bus paruošti "erdvės šaudyklės" (space shuttle) misijai tyrinėti žvaigždes ir žvaigždynus (galaktikas).

Daugelyje JAV valstijų potvyniai padarė daug nuostolių. Pav., Iovos valstijoje padaryta 600 milijonų dol. nuostolių. Potvyniai sunaikino virš 2 milijonų akry ploto derlių. Tai didžiausias potvynis per 40 metų laikotarpį.

Amerikoje iš naujų automobilių pirkėjų 40% yra moterys, o prieš 10 metų buvo tik 20% ir mažiau. Pirkėjų moterų vidutinis amžius yra 35 metai, o vyrų - 42 metai.

Atrodo, kad moterys dabar yra daug savistovesnės, negu anksčiau.

KASA LITHUANIAN
FEDERAL CREDIT UNION

KELIAUTOJAMS! VASAROTOJAMS!

KASA, Lietuvių Federalinė Kredito Unija parduoda kelioninius čekius (CITI-Corp Travelers Checks) tik 50centų už \$ 100,00. Piniginės perlaidos (Money Orders) tik 25 centai. KASOS adresas - 2615 West 71st Street, tel. 737-2110, valandos - kasdien 10 - 6, ketvirtadieniais iki 7, šeštadieniais 10 - 1. Cicero įstaiga - 1445 So. 50th Ave. tel. 656 - 2201 atdara antradieniais 9 - 12, ketvirtadieniais 3 - 6 ir šeštadieniais 9 - 12.

KANADOJE

Nauja Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba: (iš kairės) Nijolė Vytaite - ryšininkė, Rūta Kuraitė - tarybos pir., Darius Čiuplinskis - sekr., Dana Cepaitė - išdininkė, Juratė Uleckaitė - vice-pirmininkė, Sigita Bersėnaitė - pirmininkė.

(PLIS žiniaraštis, nr. 5, 1984)

KASA Lietuvių Federalinė Kredito Unija

AKTYVAI 25,000,000 dolerių

MARQUETTE PARKE:
2615 W. 71st Street,
Chicago, IL. 60629
telef. 737 - 2110

CICERO:
1445 So. 50th Ave.
Cicero, IL. 60650
Telef. 656 - 2201

New Yorko tel. (212) 441-6799
St. Peterburgo tel. (813) 367-6304

Savaitės dienomis:
10:00-6:00
Ketvirtadieniais:
iki 7:00
Šeštadieniais
10:00-1:00

Antr. 9,00 - 12,00
Ketv. 3:00 - 6:00
Šešt. 9,00 - 12,00

MOKA:
9% už taupomąsias sąskaitas - passbook,
10,5% iki 11,5% už terminuotus indėlius - CD. Metinis prieauglis siekia 12,005%
12,0% už IRA (12,55%)

SKOLINA:
Tik savo nariams žemesniais nuosimčiais ir geresnėmis sąlygomis.

KIEKVIENA SĄSKAITA IKI \$100,000.00
APDRAUSTA FEDERALINĖS VALDŽIOS.

Laidotuvių Direktorai MAŽEIKI-EVANS

Laidojame iš
2424 W. 69th Street

737-8600

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
Laidotuvių Direktorai

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 West 71st Street
Telef.: Grovehill 6-2345-6

1410 South 50th Avenue, Cicero
Telef.: Townhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

Aukštė Automobiliams Statyti

BALTIC BAKERY

4627 SOUTH HERMITAGE AVE Chicago, Illinois
Tel. LA 3-1510

2616 WEST 69th STREET Chicago, Illinois
Savininkas JUOZAS ANKUS Tel. 737-6784

PASSBOOK
SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/2%
Paid and Compounded Quarterly

see us for
HOME financing.

AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal
Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD Hours: Mon. - Fri. 9-4
CHICAGO, ILL. 60608 Thur. 9-8, Sat. 9-1

PETER KAZANAUSKAS, Pres. Tel. 847 - 7747
SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905